

MÄNTSÄLÄN KUNNAN KONSERNIOHJE

1.6.2025 alkaen 1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite Konserniohjeessa määritellään Mäntsälän kunnan ja sen omistamien tytäryhteisöjen johtamiseen, ohjaukseen ja seurantaan liittyvistä toimintaperiaatteista. Tavoitteena on varmistaa kunnan omistajapoliittisten tavoitteiden ja strategioiden saavuttaminen sekä yhtenäistää toimintakulttuuri ja käytännöt koko konsernin tasolla. Erikseen vähintään valtuustokausittain laadittava omistajapoliittinen ohjelma osana kuntastrategiaa täydentää konserniohjetta. Konserniin kuuluvat yhteisöt toimivat valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteuttajina ja noudattavat kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen määrittelemiä toimintalinjauksia. 2. Konserniohjeen soveltamisala Tätä konserniohjetta sovelletaan kunnan omistamiin tytäryhteisöihin ja näiden tytäryhteisöihin. Osakkuusyhteisössä konserniohjetta noudatetaan kunnan päättäväisyyden asettamissa rajoissa. Kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta. Liitteessä on esitetty • kunnan määräysvallassa olevat tytäryhteisöt • kuntayhtymät, jossa jäsenyys • osakkuusyhteisöt • kuntakonsernin kannalta muut merkittävät yhteisöt Konserniohjetta noudatetaan tytäryhteisössä, jollei sitä koskevasta lainsäädännöstä tai	Nykyinen konserniohje 1. Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite Konserniohjeessa määritellään Mäntsälän kunnan ja sen omistamien tytäryhteisöjen johtamiseen, ohjaukseen ja seurantaan liittyvistä toimintaperiaatteista. Tavoitteena on varmistaa kunnan omistajapoliittisten tavoitteiden ja strategioiden saavuttaminen sekä yhtenäistää toimintakulttuuri ja käytännöt koko konsernin tasolla. Erikseen vähintään valtuustokausittain laadittava omistajapoliittinen ohjelma osana kuntastrategiaa täydentää konserniohjetta. Konserniin kuuluvat yhteisöt toimivat valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteuttajina ja noudattavat kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen määrittelemiä toimintalinjauksia. 2. Konserniohjeen soveltamisala Tätä konserniohjetta sovelletaan kunnan omistamiin tytäryhteisöihin ja näiden tytäryhteisöihin. Kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta. Liitteessä on esitetty • kunnan määräysvallassa olevat tytäryhteisöt • kuntayhtymät, jossa jäsenyys • osakkuusyhteisöt • kuntakonsernin kannalta muut merkittävät yhteisöt Konserniohjetta noudatetaan tytäryhteisössä, jollei sitä koskevasta lainsäädännöstä tai
--	---

yhtiöjärjestyksestä taikka muista säädöksestä muuta johdu. Kuntayhtymissä, kunnan osakkuusyhteisöissä sekä muissa merkittävissä yhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että Mäntsälän konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä. 3. Konserniohjaus ja -johtaminen Kunnanvaltuuston hyväksymä kuntastrategia määrittelee omistajapolitiikan perusteet. Omistajapolitiikan tavoitteena on tukea laadukkaiden ja edullisten palveluiden järjestämistä kuntalaisille sekä liittää konserniin kuuluvat yhteisöt osaksi kunnan strategista johtamista. Mäntsälän kunta on aktiivinen ja johdonmukainen omistaja, joka varmistaa omistusten tehokkaan hyödyntämisen kuntalaisten hyödyksi. Kunnan omistajaohjausta toteutetaan konserniohjeen lisäksi tytäryhteisöissä kunnan nimeämille henkilöille annettavin toimiohjein, yhtiökokouspäätöksiin sekä valitsemalla tarvittaessa yhtiön hallitukseen kunnan konsernijohtajan edustus. Kuntakonsernin johdon muodostavat kuntalain 48 §:n mukaisesti kunnanhallitus, kunnanjohtaja, hallintojohtaja ja talousjohtaja. Kunnan toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallanjako 3.1. Kunnanvaltuusto Kunnanvaltuusto hyväksyy kuntastrategian ja arvioi ja tarkentaa sitä vähintään valtuustokausittain. Strategiassa on määritelty kuntakonsernin keskeiset toiminalliset ja taloudelliset tavoitteet, mittarit ja seuranta. Kunnanvaltuusto asettaa tytäryhteisöille sekä tärkeimmille sidosyhteisöille vuosittain talous-arviovuodelle ja suunnitelmakaudelle selkeät ja mitattavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.	yhtiöjärjestyksestä taikka muista säädöksestä muuta johdu. Kuntayhtymissä, kunnan osakkuusyhteisöissä sekä muissa merkittävissä yhteisöissä kunnan edustajien tulee pyrkiä siihen, että Mäntsälän konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä. 3. Konserniohjaus ja -johtaminen Kunnanvaltuuston hyväksymä kuntastrategia määrittelee omistajapolitiikan perusteet. Omistajapolitiikan tavoitteena on tukea laadukkaiden ja edullisten palveluiden järjestämistä kuntalaisille sekä liittää konserniin kuuluvat yhteisöt osaksi kunnan strategista johtamista. Mäntsälän kunta on aktiivinen ja johdonmukainen omistaja, joka varmistaa omistusten tehokkaan hyödyntämisen kuntalaisten hyödyksi. Kunnan omistajaohjausta toteutetaan konserniohjeen lisäksi tytäryhteisöissä kunnan nimeämille henkilöille annettavin toimiohjein, yhtiökokouspäätöksiin sekä valitsemalla yhtiön hallitukseen kunnan konsernijohtajan edustus. Kuntakonsernin johdon muodostavat kuntalain 48 §:n mukaisesti kunnanhallitus, konsernijaosto, kunnanjohtaja, hallintojohtaja, sivistysjohtaja ja tekninen johtaja. Kunnan toimielinten ja viranhaltijoiden toimivallanjako 3.1. Kunnanvaltuusto Kunnanvaltuusto hyväksyy kuntastrategian ja arvioi ja tarkentaa sitä vähintään valtuustokausittain. Strategiassa on määritelty kuntakonsernin keskeiset toiminalliset ja taloudelliset tavoitteet, mittarit ja seuranta. Kunnanvaltuusto asettaa tytäryhteisöille sekä tärkeimmille sidosyhteisöille vuosittain talous-arviovuodelle ja suunnitelmakaudelle selkeät ja mitattavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.
--	---

Kunnanvaltuusto esittää kunnanhallituksen valmistelun pohjalta nimettäväksi ehdokkaat tytär- ja osakkuusyhtiöiden hallituksen jäseniksi sekä edustajiksi näiden yhtiö- ja vastaaviin kokouksiin. Edellä mainitun lisäksi valtuuston kannanotto on ennalta hankittava: • Tytäryhteisön tai sen osan myymiseen • Tytäryhteisön pääomarakenteen merkittävään muuttamiseen Tytäryhteisöjen tulee valmistella tavoitteet emokunnan hyväksymän talousarvion ja taloussuunnitelman laadintaohjeen ja aikataulun mukaan sekä toimittaa ne hyvissä ajoin kunnanhallitukselle ja kunnanjohtajalle. Tytäryhteisöjen tulee sisällyttää vähintään kolmivuotiseen taloussuunnitelmaan tulos- ja rahoituslaskelmat sekä investointiohjelma. Kunnanvaltuusto hyväksyy tilinpäätöksen, joka sisältää konsernitilinpäätöksen. Jos jonkun yhteisön toiminnassa tai toimialalla tapahtuu sellaisia muutoksia, jotka vaikuttavat merkittävästi yhtiön toimintaan, asia tulee saattaa erikseen kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi. Myös valtuusto voi tehdä päätöksen tällaisen asian käsittelyyn ottamisesta. 3.2. Tarkastuslautakunta Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko kunnanvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet koko kuntakonsernissa. Kunnan tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntakonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä huolehtiminen. Tarkastuslautakunta toimii myös kuntalain 84 §:n mukaisena sidonnaisuusilmoitusten rekisterinpitäjänä. 3.3. Kunnanhallitus Kunnanhallitus johtaa kuntakonsernia. Kunnanhallitus	Kunnanvaltuusto esittää kunnanhallituksen valmistelun pohjalta nimettäväksi ehdokkaat tytär- ja osakkuusyhtiöiden hallituksen jäseniksi sekä edustajiksi näiden yhtiö- ja vastaaviin kokouksiin. Edellä mainitun lisäksi valtuuston kannanotto on ennalta hankittava: • Tytäryhteisön tai sen osan myymiseen • Tytäryhteisön pääomarakenteen merkittävään muuttamiseen Tytäryhteisöjen tulee valmistella tavoitteet emokunnan hyväksymän talousarvion ja taloussuunnitelman laadintaohjeen ja aikataulun mukaan sekä toimittaa ne hyvissä ajoin kunnanhallitukselle ja kunnanjohtajalle. Tytäryhteisöjen tulee sisällyttää vähintään kolmivuotiseen taloussuunnitelmaan tulos- ja rahoituslaskelmat sekä investointiohjelma. Kunnanvaltuusto hyväksyy tilinpäätöksen, joka sisältää konsernitilinpäätöksen. Jos jonkun yhteisön toiminnassa tai toimialalla tapahtuu sellaisia muutoksia, jotka vaikuttavat merkittävästi yhtiön toimintaan, asia tulee saattaa erikseen kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi. Myös valtuusto voi tehdä päätöksen tällaisen asian käsittelyyn ottamisesta. 3.2. Tarkastuslautakunta Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko kunnanvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet koko kuntakonsernissa. Kunnan tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntakonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä huolehtiminen. Tarkastuslautakunta toimii myös kuntalain 84 §:n mukaisena sidonnaisuusilmoitusten rekisterinpitäjänä 3.3. Kunnanhallitus Kunnanhallitus johtaa kuntakonsernia. Kunnanhallitus
--	---

1. valmistelee valtuustolle esityksen edustajista tytär- ja osakkuusyhteisöjen hallitusten jäseniksi sekä näiden yhtiö- tai vastaaviin kokouksiin, 2. antaa toimiohjeita kunnan edustajille kuntayhtymän yhtymäkokouksissa sekä tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhteisökokouksissa käsiteltävinä oleviin asioihin, 3. antaa ohjeita konserniyhteisön hallituksessa toimiville kunnan edustajille merkittävistä taloudellisista ja toiminnallisista ratkaisuksista, 4. vastaa konsernin hallinnon ja talouden koordinoinnista, 5. vastaa, että yhteisöjen valvonta on järjestetty ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista ja 6. antaa toimintakertomuksen yhteydessä kunnanvaltuustolle oleelliset tiedot konsernin toiminnasta Tytäryhteisöjen tulee toimittaa päätöksentekokoelinten esityslistat ja pöytäkirjat kunnanhallitukselle (kh:n pj.), kunnanjohtajalle ja hallintojohtajalle sekä kunnan kirjaamoon. Kuntakonserniin kuuluvan yhteisön on ennen omaa päätöksentekoaan selvitettävä konsernijohtoon kannanotto asiaan silloin, kun päätettävä asia merkittävästi vaikuttaa yhteisön tai kunnan toimintaan tai taloudelliseen vastuuseen. Kannanotto on ennalta hankittava: • tytäryhteisön perustamiseen • yhtiöjärjestyksen muuttamiseen • periaatteellisesti tai taloudellisesti merkittäviin sopimuksiin tai toiminnan muutoksiin • toimintaan nähden merkittäviin investointeihin • merkittäviin kiinteistö- ja yrityskauppoihin sekä osakkeiden merkittävään • merkittävään lainanottoon ja –antoon sekä vakuuksien, takauksien taikka muiden yhteisöä sitovien merkittävien taloudellisten velvoitteiden antamiseen	• valmistelee valtuustolle esityksen edustajista tytär- ja osakkuusyhteisöjen hallitusten jäseniksi sekä näiden yhtiö- tai vastaaviin kokouksiin • antaa toimiohjeita kunnan edustajille kuntayhtymän yhtymäkokouksissa sekä tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhteisökokouksissa käsiteltävinä oleviin asioihin, • antaa ohjeita konserniyhteisön hallituksessa toimiville kunnan edustajille merkittävistä taloudellisista ja toiminnallisista ratkaisuksista, • vastaa konsernin hallinnon ja talouden koordinoinnista, • vastaa, että yhteisöjen valvonta on järjestetty ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista, • antaa toimintakertomuksen yhteydessä kunnanvaltuustolle oleelliset tiedot konsernin toiminnasta ja taloudesta Tytäryhteisöjen tulee toimittaa päätöksentekokoelinten esityslistat ja pöytäkirjat kunnanhallitukselle (kh:n pj.), kunnanjohtajalle ja hallintojohtajalle. Kuntakonserniin kuuluvan yhteisön on ennen omaa päätöksentekoaan selvitettävä konsernijohtoon kannanotto asiaan silloin, kun päätettävä asia merkittävästi vaikuttaa yhteisön tai kunnan toimintaan tai taloudelliseen vastuuseen. Kannanotto on ennalta hankittava: • tytäryhteisön perustamiseen • yhtiöjärjestyksen muuttamiseen • periaatteellisesti tai taloudellisesti merkittäviin sopimuksiin tai toiminnan muutoksiin • toimintaan nähden merkittäviin investointeihin • merkittäviin kiinteistö- ja yrityskauppoihin sekä osakkeiden merkittävään • merkittävään lainanottoon ja –antoon sekä vakuuksien, takauksien taikka muiden yhteisöä sitovien merkittävien taloudellisten velvoitteiden antamiseen
--	---

• merkittäviin henkilöstöpoliittisiin ratkaisuihin • yhtiökokoukselle tehtävään voitonjakoehdotukseen, mikäli se poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä. Kunnanjohtajalla ja kunnanhallituksen puheenjohtajalla on puhe- ja läsnäolo-oikeus kunnan tytäryhtiön hallituksen kokouksessa (emoyhtiön hallitus). 3.4. Kunnanjohtaja Kunnanjohtaja 1. vastaa kunnanhallituksen alaisuudessa kunnan konserniohjauksesta 2. vastaa yhteisöjen ja kunnan välisestä yhteistyöstä sekä yhteistyön seurannasta ja valvonnasta 3. seuraa kunnan omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi siitä kunnanhallitukselle ja valtuustolle 4. seuraa kuntakonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämisestä kunnanhallitukselle ja valtuustolle. 3.5. Palvelualuejohtaja Palvelualuejohtaja • seuraa palvelualueen kannalta keskeisten yhtymien ja sidosyhteisöjen tilannetta ja raportoi näistä kunnanjohtajalle ja kunnan seurantaraporteissa. 4. Edustus yhtiökokouksissa ja hallintoelimissä Hallintoelimiin valittavat voivat olla joko luottamushenkilöitä tai viranhaltijoita. Nimettävillä henkilöillä tulee olla kykyä ja taitoa arvioida tytäryhteisön toimintaa kunnan asettamien tavoitteiden ja hyväksymien strategioiden näkökulmasta.	• merkittäviin henkilöstöpoliittisiin ratkaisuihin • yhtiökokoukselle tehtävään voitonjakoehdotukseen, mikäli se poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä. Kunnanjohtajalla ja kunnanhallituksen puheenjohtajalla on puhe- ja läsnäolo-oikeus kunnan tytäryhtiön hallituksen kokouksessa (emoyhtiön hallitus). 3.4. Kunnanjohtaja Kunnanjohtaja • vastaa kunnanhallituksen alaisuudessa kunnan konserniohjauksesta • vastaa yhteisöjen ja kunnan välisestä yhteistyöstä sekä yhteistyön seurannasta ja valvonnasta • seuraa kunnan omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi siitä kunnanhallitukselle ja valtuustolle • seuraa kuntakonsernin ja konserniohjeiden toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämisestä kunnanhallitukselle ja valtuustolle. 3.5. Palvelualuejohtaja Palvelualuejohtaja • seuraa palvelualueellaan kunnan sidosyhteisöjen ja konserniohjeiden toimivuutta ja raportoi näistä kunnanjohtajalle. 4. Edustus yhtiökokouksissa ja hallintoelimissä Hallintoelimiin valittavat voivat olla joko luottamushenkilöitä tai viranhaltijoita. Nimettävillä henkilöillä tulee olla kykyä ja taitoa arvioida tytäryhteisön toimintaa kunnan asettamien tavoitteiden ja hyväksymien strategioiden näkökulmasta.
---	---

Tytäryhtiöiden hallituksiin valittujen tulee olla kunnanvaltuuston tai –hallituksen jäseniä tai johtavassa asemassa olevia viranhaltijoita. Tämän lisäksi tytäryhtiöiden ja muiden yhteisöjen hallituksiin voidaan valita valtuuston päätöksellä myös muita henkilöitä. Tytäryhtiöiden hallituksiin ei valita varajäseniä. Liiketoimintaa harjoittavien yhteisöjen hallitusten jäseniltä edellytetään lisäksi liiketaloudellista ja yhteisön toimialueen tuntemusta. Kunnan omistamien tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanoissa noudatetaan tasa-arvolain määräyksiä. 5. Palkkiot ja muut etuudet Kunnan nimeämien viranhaltija- ja luottamushenkilöjäsenten kokous- ja vuosipalkkioista päättää yhtiökokous noudattaen kunnan hallintosäännön palkkiomääräyksiä, kunnanhallituksen toimiohjetta sekä viranhaltijoiden ja työntekijöiden palkkioiden soveltamisohjetta. Tytäryhtiöiden asiantuntijajäsenten palkkiosta yhtiökokous voi päättää erikseen. Tiedot hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle sekä toimitusjohtajan sijaiselle viimeksi päättyneen tilikauden aikana maksettujen palkkojen, palkkioiden ja luontaisetujen yleismäärästä on ilmoitettava yhtiön tilinpäätöksen liitetiedoissa voimassa olevan osakeyhtiö- ja kirjanpitolain säädösten mukaisesti. 6. Kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeus Kunnan luottamushenkilöillä on oikeus saada kunnan viranomaisilta sen hallussa olevia tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimeensa tarpeellisena ja jotka viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan ja tietosuoja-asetuksen eivät vielä ole julkisia ja jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Luottamushenkilöä ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamiaan tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Mikäli luottamushenkilö tarvitsee toimeensa salassa pidettäviä	Tytäryhtiöiden hallituksiin valittujen tulee olla kunnanvaltuuston tai –hallituksen jäseniä tai johtavassa asemassa olevia viranhaltijoita. Tämän lisäksi tytäryhtiöiden ja muiden yhteisöjen hallituksiin voidaan valita valtuuston päätöksellä myös muita henkilöitä. Liiketoimintaa harjoittavien yhteisöjen hallitusten jäseniltä edellytetään lisäksi liiketaloudellista ja yhteisön toimialueen tuntemusta. Kunnan omistamien tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanoissa noudatetaan tasa-arvolain määräyksiä. 5. Palkkiot ja muut etuudet Kunnan nimeämien viranhaltija- ja luottamushenkilöjäsenten kokous- ja vuosipalkkioista päättää yhtiökokous noudattaen kunnan hallintosäännön palkkiomääräyksiä. Tytäryhtiöiden asiantuntijoiden palkkiosta yhtiökokous voi päättää erikseen. Tiedot hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle sekä toimitusjohtajan sijaiselle viimeksi päättyneen tilikauden aikana maksettujen palkkojen, palkkioiden ja luontaisetujen yleismäärästä on ilmoitettava yhtiön tilinpäätöksen liitetiedoissa voimassa olevan osakeyhtiö- ja kirjanpitolain säädösten mukaisesti. 6. Kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeus Kunnan luottamushenkilöillä on oikeus saada kunnan viranomaisilta sen hallussa olevia tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimeensa tarpeellisena ja jotka viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan ja tietosuoja-asetuksen eivät vielä ole julkisia ja jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Luottamushenkilöä ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamiaan tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Mikäli luottamushenkilö tarvitsee toimeensa salassa pidettäviä
--	---

asiakirjoja, tulee salassapito merkitä asiakirjoihin. 7. Kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus sekä raportointi Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista erikseen sovittavissa tavoitekeskusteluissa ennen niiden lopullista hyväksymistä. Kunnan talousarviossa ja suunnitelmassa tulee ottaa huomioon koko kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tätä varten tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kunnalle sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen on järjestettävä kirjanpitossa siten, että kunta voi laatia konsernitilinpäätöksen sille määrätyssä ajassa. Mäntsälän kuntakonsernin yhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi. Konsernitilinpäätöksen laatimista varten tulee toimittaa seuraavat asiakirjat: • tytär- ja osakkuusyhteisöjen tilinpäätösasiakirjat liitetietoineen, toimintakertomus sekä tilintarkastuskertomus • tulos- ja rahoituslaskelman toteutumavertailut (budjetoidut vs. toteutuneet) • kokonaistalouden tunnuslukuvertailu kannattavuudesta, maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta • palvelujen määrää, laatua ja muita toiminnallisia tavoitteita koskeva vertailu Tilinpäätökset ja toimintakertomukset on toimitettava kunnan konsernitilinpäätöksen	asiakirjoja, tulee salassapito merkitä asiakirjoihin. 7. Kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelu ja ohjaus sekä raportointi Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Konsernijohto neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista erikseen sovittavissa tavoitekeskusteluissa ennen niiden lopullista hyväksymistä. Kunnan talousarviossa ja suunnitelmassa tulee ottaa huomioon koko kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Tätä varten tytäryhteisöjen hallitusten tulee toimittaa kunnalle sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen on järjestettävä kirjanpitossa siten, että kunta voi laatia konsernitilinpäätöksen sille määrätyssä ajassa. Mäntsälän kuntakonsernin yhteisöjen tilikausi on kalenterivuosi. Konsernitilinpäätöksen laatimista varten tulee toimittaa seuraavat asiakirjat: • tytär- ja osakkuusyhteisöjen tilinpäätösasiakirjat liitetietoineen, toimintakertomus sekä tilintarkastuskertomus • tulos- ja rahoituslaskelman toteutumavertailut (budjetoidut vs. toteutuneet) • kokonaistalouden tunnuslukuvertailu kannattavuudesta, maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta • palvelujen määrää, laatua ja muita toiminnallisia tavoitteita koskeva vertailu Tilinpäätökset ja toimintakertomukset on toimitettava kunnan konsernitilinpäätöksen
--	--

laatimista varten kunnan talousjohdon antaman aikataulun ja ohjeen mukaisesti. Mikäli tytäryhtiön tilinpäätös ei valmistu kunnan konsernitilinpäätöksen laatimisesta annetun aikataulun puitteissa, on tytäryhtiön annettava alustavat tilinpäätöstiedot konsernitilinpäätöksen laatimista varten ja toimitettava viipymättä tilinpäätöksen valmistuttua tilinpäätös- ja toimintakertomustiedot, kopiot tilintarkastuskertomuksesta sekä yhtiö-, vuosikokouspöytäkirjasta tai vastaavasta tilinpäätöksen käsittelystä kuntaan. Tytäryhtiöiden tulee antaa kunnan talousjohdon antamien aikataulujen ja ohjeiden mukaisesti toteutumavertailu osavuosisijaksolta sekä tilinpäätösennuste tulos- ja rahoituslaskelmasta kunnan osavuosisikatsausta varten. Toimintakatsauksen yhteydessä tytäryhteisöjen tulee arvioida tavoitteiden toteutumista koko kuluvalle tilikaudella ja mahdollisia poikkeamia tavoitteista ja tarvetta korjaaviin toimenpiteisiin. Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohtoon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaan, analysointia ja raportointia. Konsernijohto järjestää tytäryhteisöjen toiminnan aktiivisen omistajaohjauksen, toiminnan ja talouden seurannan sekä niihin liittyvien riskienarvioinnin. Kuntalain 116 §:n mukaan kunnan tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot. Konsernivalvonnalla tarkoitetaan myös konserniohjeen noudattamisen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuden seurantaan. Tytäryhteisön hallituksen tulee hyväksyä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet sekä seurata ja arvioida niiden tuloksellisuutta valtuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen	laatimista varten kunnan talousjohdon antaman aikataulun ja ohjeen mukaisesti. Mikäli tytäryhtiön tilinpäätös ei valmistu kunnan konsernitilinpäätöksen laatimisesta annetun aikataulun puitteissa, on tytäryhtiön annettava alustavat tilinpäätöstiedot konsernitilinpäätöksen laatimista varten ja toimitettava viipymättä tilinpäätöksen valmistuttua tilinpäätös- ja toimintakertomustiedot, kopiot tilintarkastuskertomuksesta sekä yhtiö-, vuosikokouspöytäkirjasta tai vastaavasta tilinpäätöksen käsittelystä kuntaan. Tytäryhtiöiden tulee antaa kunnan talousjohdon antamien aikataulujen ja ohjeiden mukaisesti toteutumavertailu osavuosisijaksolta sekä tilinpäätösennuste tulos- ja rahoituslaskelmasta kunnan osavuosisikatsausta varten. Toimintakatsauksen yhteydessä tytäryhteisöjen tulee arvioida tavoitteiden toteutumista koko kuluvalle tilikaudella ja mahdollisia poikkeamia tavoitteista ja tarvetta korjaaviin toimenpiteisiin. Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestäminen Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohtoon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaan, analysointia ja raportointia. Konsernijohto järjestää tytäryhteisöjen toiminnan aktiivisen omistajaohjauksen, toiminnan ja talouden seurannan sekä niihin liittyvien riskien arvioinnin. Kuntalain 116 §:n mukaan kunnan tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot. Konsernivalvonnalla tarkoitetaan myös konserniohjeen noudattamisen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuden seurantaan. Tytäryhteisön hallitus hyväksyy sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet sekä seuraa ja arvioi niiden tuloksellisuutta valtuuston hyväksymien perusteiden mukaisesti. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen kuuluu yhteisön hallitukselle ja toimitusjohtajalle. Yhteisön on
--	--

kuuluu yhteisön hallitukselle ja toimitusjohtajalle. Yhteisön on myös raportoitava olennaisista riskeistä konsernijohtolle ja valtuustolle. Hallitus hyväksyy ja huolehtii siitä, että yhteisössä on toimivat johtamisen, raportoinnin, sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan menettelyt hyvän hallinto- ja johtamistavan mukaisesti. 8. Konsernin sisäiset palvelut 8.1. Keskitettyjen konsernitoimintojen järjestäminen Keskitettyjä konsernitoimintoja kuntakonsernissa ovat muun muassa rahoitus- ja sijoitustoiminta, maksuliikenteen hoito, hankinnat ja riskienhallinta, vakuuttaminen, henkilöstöpolitiikka ja tietohallinto. Myös palveluista viestiminen ja markkinointi voidaan konsernissa hoitaa keskitetysti. Keskitettyjen palveluiden järjestämisellä saavutetaan konsernille toiminnallisia ja taloudellisia etuja. Konserniyhteisöjen tulee arvioida ja selvittää keskitettyjen toimintojen edellytykset yhdessä kunnan kanssa ennen yhtiön päätöksentekoa. Normaali- ja poikkeusolojen häiriötilanteissa tytäryhteisöt toimivat yhdessä kunnan kanssa kulloisenkin häiriötilannejohdon alaisuudessa. 8.2. Konsernin sisäiset hankinnat ja hankintayhteistyö Kuntakonsernissa tulee hyödyntää tukipalvelujen hankinta- ja volyymiedut sekä ammatti- ja erikoisosaaminen. Kunnan ja tytäryhteisöjen tulee edistää hankintojen tarkoituksenmukaista yhteistyötä. Konserniyhteisöjen hallituksen on valvottava, että kuntakonserniin kuuluvissa yhtiöissä, joissa kunnalla enemmistö, noudatetaan lakia ja asetuksia julkisista hankinnoista sekä	myös raportoitava olennaisista riskeistä konsernijohtolle ja valtuustolle. Hallitus hyväksyy ja huolehtii siitä, että yhteisössä on toimivat johtamisen, raportoinnin, sisäisen valvonnan sekä riskienhallinnan menettelyt. Tytäryhteisöjen tulee huomioida sisäisessä valvonnassaan ja riskienhallinnassaan hyvän hallinto- ja johtamistavan mukaisesti. 8. Konsernin sisäiset palvelut 8.1. Keskitettyjen konsernitoimintojen järjestäminen Keskitettyjä konsernitoimintoja voivat kuntakonsernissa olla muun muassa rahoitus- ja sijoitustoiminta, maksuliikenteen hoito, hankinnat ja riskienhallinta, vakuuttaminen, henkilöstöpolitiikka ja tietohallinto. Myös palveluista tiedottaminen ja markkinointi voidaan konsernissa hoitaa keskitetysti. Keskitettyjen palveluiden järjestämisellä voidaan saavuttaa konsernille toiminnallisia ja taloudellisia etuja. Konserniyhteisöjen tulee selvittää keskitettyjen toimintojen edellytykset ennen toimintojen toteuttamista sekä siitä, että päätös keskitettyjen palveluiden käyttämisestä tehdään erikseen kussakin konserniyhteisössä emokunnan ohjeistuksen mukaisesti, ellei ole perusteltua syytä siitä poiketa. 8.2. Konsernin sisäiset hankinnat ja hankintayhteistyö Kuntakonsernissa hyödynnetään eri tukipalvelujen hankinta- ja volyymiedut sekä ammatti- ja erikoisosaaminen. Hankintalain mukaan kuntien lisäksi myös kuntien määräysvallassa olevien yhteisöjen tulee kilpailuttaa hankintansa. Kunnan ja tytäryhteisöjen tulee edistää hankintojen tarkoituksenmukaista yhteistyötä. Konsernin sisäisellä yhteistyöllä voidaan saavuttaa konsernille sekä toiminnallisia että taloudellisia etuja. Konserniyhteisöjen hallituksen on valvottava, että kuntakonserniin kuuluvissa yhtiöissä,
--	--

kunnan hankintaohjeita siltä osin, kun ne eivät ole ristiriidassa yhtiöiden erityisluonteen tai -lainsäädännön kanssa. 8.3. Henkilöstöpolitiikka Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen tulee soveltuvin osin noudattaa kunnanvaltuuston hyväksymiä kuntastrategian ja henkilöstöpolitiikan periaatteita. Uutta henkilöstöä palkatessaan konserniin kuuluvien yhteisöjen tulee ottaa huomioon konsernin sisäiset henkilöstön siirtotarpeet. Harkinnanvaraisten työsuhteen etujen myöntämisessä yhteisön tulee pyrkiä noudattamaan kunnan käytäntöjä. Tällaisia etuja ovat esimerkiksi harkinnanvaraiset palkkaedut (esim. autoetu) ja työvapaat sekä lisäeläke-edut. Tytäryhtiön eläkevakuutusten järjestämisestä tulee tarvittaessa kysyä emokunnan kanta. Kaikki konsernin yhteisöt ovat vastuullisia työnantajia, jotka toteuttavat hyvää johtamista sekä huolehtivat työelämän laadusta ja henkilöstön työhyvinvoinnista yhtenäisten periaatteiden mukaisesti. 8.4. Sijoituksista päättäminen Mäntsälän kuntakonsernissa noudatetaan kunnanvaltuuston sijoitustoiminnasta hyväksymiä periaatteita. Tytäryhteisöjen ylimääräiset kassavarat tulee sijoittaa tuottavasti ja turvaavasti siten, että maksuvalmius on riittävä. Kassavarojen sijoittamista voidaan toteuttaa kassavarojen keskinäisellä lainauksella konserniyhtiöiden ja emon kesken sillä edellytyksellä, ettei	joissa kunnalla enemmistö, noudatetaan lakia ja asetuksia julkisista hankinnoista. Konserniyhteisöjen tulee noudattaa tämän ohjeen lisäksi myös muita kuntakonsernin hallinto- ja johtamistapaan liittyviä ohjeita ja säännöksiä sekä hallintolain ja hankintalain säännöksiä. 8.3. Henkilöstöpolitiikka Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen tulee soveltuvin osin noudattaa kunnanvaltuuston hyväksymiä kuntastrategian ja henkilöstöpolitiikan periaatteita. Uutta henkilöstöä palkatessaan konserniin kuuluvien yhteisöjen tulee ottaa huomioon konsernin sisäiset henkilöstön siirtotarpeet. Konsernin tytäryhteisöt pyrkivät noudattamaan toiminnassaan (soveltuvin osin) kunnan henkilöstöpolitiikan periaatteita. Etenkin harkinnanvaraisten työsuhteen etujen myöntämisessä yhteisöt pyrkivät noudattamaan kunnan käytäntöä. Tällaisia etuja ovat esimerkiksi harkinnanvaraiset palkkaedut ja harkinnanvarainen työvapaa sekä työntekijän oikeus henkilöstökoulutukseen, luontoissuorituksiin ja lisäeläke-etuihin. Henkilöstön hankinnassa tulee yhteisöjen ottaa huomioon konsernin sisäiset henkilöstön siirtotarpeet. Kaikki konsernin yhteisöt ovat vastuullisia työnantajia, jotka toteuttavat hyvää johtamista sekä huolehtivat työelämän laadusta ja henkilöstön työhyvinvoinnista yhtenäisten periaatteiden mukaisesti. 8.4. Sijoituksista päättäminen Mäntsälän kuntakonsernissa noudatetaan kunnanvaltuuston sijoitustoiminnasta hyväksymiä yleisiä perusteita. Tytäryhteisöjen ylimääräiset kassavarat tulee sijoittaa tuottavasti ja turvaavasti siten, että maksuvalmius on riittävä. Kassavarojen sijoittamista voidaan toteuttaa kassavarojen keskinäisellä lainauksella konserniyhtiöiden ja emon kesken sillä edellytyksellä, ettei
---	---

osallistuminen ole muuta rahoitus- ja sijoitusvaihtoehtoa epäedullisempaa. 8.5. Takauksen ja vakuuden antaminen Takauksen ja vakuuden antamisessa noudatetaan kuntakonsernissa hallintosääntöä. Taattavista lainoista tulee toimittaa kunnalle laina-asiakirjat, josta ilmenee taattavan lainan keskeiset ehdot (mm. Korko+marginaali, laina-aika ja lyhennyssuunnitelma) sekä valtuuston päätöksessä edellytetyt vastavakuudet. 9. Kuntakonsernin tilintarkastus Kuntalain 112.2. §:n mukaan kunnan tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava kunnan tilin-tarkastusyhteisö, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä, kuten tytäryhteisöjen suuri lukumäärä tai muu tarkastuksen järjestämiseen perustuva syy. Tytäryhteisössä tilintarkastajan valitsee yhtiön toimivaltainen elin. Tytäryhteisön tilintarkastuksen tehtävänä on mm. tuottaa kuntaomistajalle havaintoja yhtiön ja kuntakonsernin vahvuuksista, heikkouksista ja riskeistä sekä konserniohjauksen toimivuudesta. Yhtiöön valittavan tilintarkastusyhteisön toimikausi noudattaa kunnan tilintarkastusyhteisön toimikautta. 10. Tiedottaminen Kuntakonsernin tiedottamisessa noudatetaan soveltuvin osin kunnanhallituksen hyväksymiä viestintäohjeita. Tytäryhteisöjä koskevasta tiedotuksesta vastaa yhtiön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja sekä kunnan puolella kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Yhtiön tiedottamisen on tuettava kuntakonsernin kuntastrategiassaan asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa.	osallistuminen ole muuta rahoitus- ja sijoitusvaihtoehtoa epäedullisempaa. 8.5. Takauksen ja vakuuden antaminen Takauksen ja vakuuden antamisessa noudatetaan kuntakonsernissa hallintosäännössä sekä sisäisen valvonnan ohjeessa mainittuja toimintaperiaatteita. 9. Kuntakonsernin tilintarkastus Kuntalain 112.2. §:n mukaan kunnan tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava kunnan tilin-tarkastusyhteisö, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä, kuten tytäryhteisöjen suuri lukumäärä tai muu tarkastuksen järjestämiseen perustuva syy. Tytäryhteisössä tilintarkastajan valitsee yhtiön toimivaltainen elin. Tytäryhteisön tilintarkastuksen tehtävänä on mm. tuottaa kuntaomistajalle havaintoja yhtiön ja kuntakonsernin vahvuuksista, heikkouksista ja riskeistä sekä konserniohjauksen toimivuudesta. Yhtiöön valittavan tilintarkastusyhteisön toimikausi noudattaa kunnan tilintarkastusyhteisön toimikautta. 10. Tiedottaminen Kuntakonsernin tiedottamisessa noudatetaan soveltuvin osin kunnanhallituksen hyväksymiä viestintäohjeita. Tytäryhteisöjä koskevasta tiedotuksesta vastaa yhtiön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja sekä kunnan puolella kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Yhtiön tiedottamisen on tuettava kuntakonsernin kuntastrategiassaan asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa.
---	--

Tytäryhteisöjen tulee yhteensovittaa kriisiviestintäsuunnitelmat kunnan suunnitelmiin ja käytännön häiriötilanteissa toimia yhdessä kunnan kanssa.

11. Hyvä hallinto- ja johtamistapa

1. Johdanto

Konserniyhteisöjen tulee hyväksyä yhtiössä noudatettavat hyvän hallinnon ja johtamistavan periaatteet siten, että ne varmistavat, että tytäryhteisössä toteutuvat terveet liikeperiaatteet, riittävä avoimuus, taloustietojen oikeellisuus, asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta ja että kuntien omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti kuntakonsernin kokonaisu- turvaten.

Hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevan ohjeen hyväksyy hallintosäännössä määritelty toimielin ja tytäryhteisöjen hallitukset. Tytäryhteisöjen hallitusten tulee tutustua kunnassa ja tytäryhteisön hallituksessa hyväksyttyyn ohjeeseen ja noudattaa sitä hallitustyöskentelyssään. Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan tulee huolehtia hallituksessa hyväksytyn ohjeen antamisesta uudelle toimitusjohtajalle ja uusille hallituksen jäsenille heidän tultua valituksi tehtävään.

Ohjetta noudatetaan kunnan ja sen tytäryhteisöjen lisäksi soveltuvin osin muiden yhteisöjen (osakkuusyhteisöt, kuntayhtymät, yhdistykset, säätiöt) hallinnossa. Hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskeva ohje ohjaa myös yleisohjeena kuntaa yhtiökokouksessa edustavia ja muita kunnan puolesta omistajaohjausta käyttäviä.

2. Yhtiökokous

Osakeyhtiön ylin päätöksentekaelin on yhtiökokous, jossa osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa ja osallistuvat yhtiön ohjaukseen ja valvontaan. Yhtiökokous päättää sille osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvat asiat. Kunnanjohtajalla tai yhtiökokoukseen erikseen valtuutetulla henkilöllä on oikeus käyttää kunnan äänivaltaa yhtiökokouksessa.

11. Hyvä hallinto- ja johtamistapa

1. Johdanto

Konserniyhteisöjen tulee hyväksyä yhtiössä noudatettavat hyvän hallinnon ja johtamistavan periaatteet siten, että ne varmistavat, että tytäryhteisössä toteutuvat terveet liikeperiaatteet, riittävä avoimuus, taloustietojen oikeellisuus, asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta ja että kuntien omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti kuntakonsernin kokonaisu- turvaten.

Hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevan ohjeen hyväksyy hallintosäännössä määritelty toimielin ja tytäryhteisöjen hallitukset. Tytäryhteisöjen hallitusten tulee tutustua kunnassa ja tytäryhteisön hallituksessa hyväksyttyyn ohjeeseen ja noudattaa sitä hallitustyöskentelyssään. Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan tulee huolehtia hallituksessa hyväksytyn ohjeen antamisesta uudelle toimitusjohtajalle ja uusille hallituksen jäsenille heidän tultua valituksi tehtävään.

Ohjetta noudatetaan kunnan ja sen tytäryhteisöjen lisäksi soveltuvin osin muiden yhteisöjen (osakkuusyhteisöt, kuntayhtymät, yhdistykset, säätiöt) hallinnossa. Hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskeva ohje ohjaa myös yleisohjeena kuntaa yhtiökokouksessa edustavia ja muita kunnan puolesta omistajaohjausta käyttäviä.

2. Yhtiökokous

Osakeyhtiön ylin päätöksentekaelin on yhtiökokous, jossa osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa ja osallistuvat yhtiön ohjaukseen ja valvontaan. Yhtiökokous päättää sille osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvat asiat. Kunnanjohtajalla tai yhtiökokoukseen erikseen valtuutetulla henkilöllä on oikeus käyttää kunnan äänivaltaa yhtiökokouksessa.

Yhtiökokoukset pidetään osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen edellyttämällä tavalla. Tarvittaessa pidetään ylimääräisiä yhtiökokouksia. Yhtiökokouksessa asioita käsiteltäessä on noudatettava mahdollisesti voimassa olevia osakassopimuksia. 2.1 Yhtiökokouksen koollekutsuminen ja käsiteltävät asiat Yhtiökokouksen koollekutsumisen ajankohta ja kokouksessa käsiteltävät asiat on ilmoitettava osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen sekä mahdollisen osakassopimuksen määräämällä tavalla. Kunnanhallituksen käsittelyä varten yhtiökokouskutsu ja kokouksen esityslista, sisältäen selostuksen yhtiökokoukselle tehdyn esityksen pääasiallisesta sisällöstä, tulee toimittaa kunnalle vähintään kaksi viikkoa ennen yhtiökokousta. 3. Hallitus 3.1 Edustajien valintaperusteet ja pätevyys Hallituksen jäsenet ja mahdolliset varajäsenet valitsee yhtiökokous kunnan nimeämisehdotuksen mukaisesti, ellei yhtiöjärjestyksessä valintaa ole määrätty muussa järjestyksessä tehtäväksi. Tytäryhteisöjen hallituksen jäsenehdokkaiden nimeämisessä noudatetaan naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annettua lakia. Hallituksen jäseniksi ja varajäseniksi valittavalta on saatava suostumus tehtävään. Yhteisön hallituksen jäseniksi valittavalla on oltava tehtävän edellyttämä pätevyys (konserniohjeen 4.luvun mukaisesti) ja mahdollisuus käyttää riittävästi aikaa tehtävän hoitamiseen. Hallitustehtävään valitun tulee tutustua keskeisiin asiakirjoihin. Uusille hallituksen jäsenille, joilla ei ole aikaisempaa kokemusta hallitustyöskentelystä, yhtiön tulee hankkia koulutusta hallitustyöskentelystä. Hallituksen jäsenet ovat velvollisia osallistumaan koulutukseen, mikäli riittävää aiempaa koulutusta tai hallituskokemusta ei ole. Mäntsälä -konsernin yhtiöihin pyritään saamaan mahdollisimman monipuolinen ja asiantunteva hallitus.	Yhtiökokoukset pidetään osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen edellyttämällä tavalla. Tarvittaessa pidetään ylimääräisiä yhtiökokouksia. Yhtiökokouksessa asioita käsiteltäessä on noudatettava mahdollisesti voimassa olevia osakassopimuksia. 2.1 Yhtiökokouksen koollekutsuminen ja käsiteltävät asiat Yhtiökokouksen koollekutsumisen ajankohta ja kokouksessa käsiteltävät asiat on ilmoitettava osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen sekä mahdollisen osakassopimuksen määräämällä tavalla. Kunnanhallituksen käsittelyä varten yhtiökokouskutsu ja kokouksen esityslista, sisältäen selostuksen yhtiökokoukselle tehdyn esityksen pääasiallisesta sisällöstä, tulee toimittaa kunnalle vähintään yhtä kuukautta ennen yhtiökokousta. 3. Hallitus 3.1 Edustajien valintaperusteet ja pätevyys Hallituksen jäsenet ja mahdolliset varajäsenet valitsee yhtiökokous hallintosäännössä määrätyn toimielimen tekemän ehdotuksen mukaisesti, ellei yhtiöjärjestyksessä valintaa ole määrätty muussa järjestyksessä tehtäväksi. Tytäryhteisöjen hallituksen jäsenehdokkaiden nimeämisessä noudatetaan naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annettua lakia. Hallituksen jäseniksi ja varajäseniksi valittavalta on saatava suostumus tehtävään. Yhteisön hallituksen jäseniksi valittavalla on oltava tehtävän edellyttämä pätevyys (konserniohjeen 4.luvun mukaisesti) ja mahdollisuus käyttää riittävästi aikaa tehtävän hoitamiseen. Hallitustehtävään valitun tulee tutustua keskeisiin asiakirjoihin. Uusille hallituksen jäsenille, joilla ei ole aikaisempaa kokemusta hallitustyöskentelystä, yhtiön tulee hankkia koulutusta hallitustyöskentelystä. Hallituksen jäsenet ovat velvollisia osallistumaan koulutukseen, mikäli riittävää aiempaa koulutusta tai hallituskokemusta ei ole. Mäntsälä -konsernin yhtiöihin pyritään saamaan mahdollisimman monipuolinen ja asiantunteva hallitus.
--	---

3.2 Edustajien toimintakausi ja eroaminen tehtävästä Hallituksen jäsenen toimintakausi on yhtiöjärjestyksen mukainen. Valinta tehdään mahdollisuuksien mukaan seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen asti, ellei valintaa tehdä uudestaan ylimääräisessä yhtiökokouksessa. Hallituksen jäsen voi erota tehtävästä ennen toimintakauden päättymistä ilmoittamalla siitä kirjallisesti hallitukselle ja sille toimielimelle, joka on edustajan tehtävään valinnut. Erottamisesta päättää se toimielin, joka on edustajan tehtävään valinnut. Hallituksen jäsenen tehtävän tullessa avoimeksi kesken toimintakauden, on hallituksella vastuu uuden jäsenen valitsemisesta jäljelle jääneeksi toimikaudeksi. 3.3 Hallituksen tehtävät Tytäryhtiön hallituksella on keskeinen tehtävä yhtiön hallinnon ja valvonnan järjestämisessä ja yhtiön johtamisessa. Hallituksen tehtävät ja vastuut määräytyvät osakeyhtiölain mukaisesti. Hallituksen jäsenen on ensisijaisesti huolehdittava yhtiön edusta. Hallituksen muu kuin juridinen vastuu osakkeenomistajille toteutuu yhtiökokouksessa, jolloin hallitus voidaan vaihtaa. Hallitus • huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä (hallituksen yleistoimivalta) • päättää yhtiön strategiasta ja valvoo sen toteutumista • valitsee ja erottaa toimitusjohtajan • määrittää toimitusjohtajan palvelussuhteen ehdot ja hyväksyy kirjallisen toimitusjohtajasopimuksen • vastaa yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä • hyväksyy sisäisen tarkastuksen, valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja seuraa niiden toteutumista	3.2 Edustajien toimintakausi ja eroaminen tehtävästä Hallituksen jäsenen toimintakausi on yhtiöjärjestyksen mukainen. Valinta tehdään mahdollisuuksien mukaan seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen asti, ellei valintaa tehdä uudestaan ylimääräisessä yhtiökokouksessa. Hallituksen jäsen voi erota tehtävästä ennen toimintakauden päättymistä ilmoittamalla siitä kirjallisesti hallitukselle ja sille toimielimelle, joka on edustajan tehtävään valinnut. Erottamisesta päättää se toimielin, joka on edustajan tehtävään valinnut. Hallituksen jäsenen tehtävän tullessa avoimeksi kesken toimintakauden, on hallituksella vastuu uuden jäsenen valitsemisesta jäljelle jääneeksi toimikaudeksi. 3.3 Hallituksen tehtävät Tytäryhtiön hallituksella on keskeinen tehtävä yhtiön hallinnon ja valvonnan järjestämisessä ja yhtiön johtamisessa. Hallituksen tehtävät ja vastuut määräytyvät osakeyhtiölain mukaisesti. Hallituksen jäsenen on ensisijaisesti huolehdittava yhtiön edusta. Hallituksen muu kuin juridinen vastuu osakkeenomistajille toteutuu yhtiökokouksessa, jolloin hallitus voidaan vaihtaa. Hallitus • huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä (hallituksen yleistoimivalta) • päättää yhtiön strategiasta ja valvoo sen toteutumista • valitsee ja erottaa toimitusjohtajan • määrittää toimitusjohtajan palvelussuhteen ehdot ja hyväksyy kirjallisen toimitusjohtajasopimuksen • vastaa yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä • hyväksyy sisäisen tarkastuksen, valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet ja seuraa niiden toteutumista
---	---

• hyväksyy hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevat suositukset • hyväksyy talousarvion • päättää yhtiön toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen epätavallisista, periaatteellisista ja laajakantoisista toimenpiteistä • päättää yhtiön asioista sen mukaan kuin laissa tai yhtiöjärjestyksessä tai yhtiössä on päätetty • valvoo yhtiön asioiden tiedottamista, tiedottamisesta vastaa toimitusjohtaja, ellei sitä ole siirretty muulle henkilölle • ohjaa, tukee ja valvoo määräyksiä ja ohjein toimitusjohtajan vastuulla olevaa yhtiön päivittäisjohtamista siten, että hallituksella on riittävä ja ajantasainen kontrolli ylimmän johdon tehtävä- ja vastuualueista sekä yhtiön sisäisestä tilasta • arvioi toimitusjohtajaa vuosittain • huolehtii siitä, että toimitusjohtajan valtuudet ja tehtävät on määriteltä riittävän selkeästi kirjallisesti • huolehtii vuosittaisesta itsearviointista • edustaa yhtiötä ja kirjoittaa sen toiminimen, ellei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty • kutsuu koolle yhtiökokouksen ja valmistelee yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat • valitsee hallituksen puheenjohtajan, ellei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty tai hallitusta valittaessa ole toisin päätetty.	• hyväksyy hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevat suositukset • hyväksyy talousarvion • päättää yhtiön toiminnan laajuus ja laatu huomioon ottaen epätavallisista, periaatteellisista ja laajakantoisista toimenpiteistä • päättää yhtiön asioista sen mukaan kuin laissa tai yhtiöjärjestyksessä tai yhtiössä on päätetty • valvoo yhtiön asioiden tiedottamista, tiedottamisesta vastaa toimitusjohtaja, ellei sitä ole siirretty muulle henkilölle • ohjaa, tukee ja valvoo määräyksiä ja ohjein toimitusjohtajan vastuulla olevaa yhtiön päivittäisjohtamista siten, että hallituksella on riittävä ja ajantasainen kontrolli ylimmän johdon tehtävä- ja vastuualueista sekä yhtiön sisäisestä tilasta • arvioi toimitusjohtajaa vuosittain • huolehtii siitä, että toimitusjohtajan valtuudet ja tehtävät on määriteltä riittävän selkeästi kirjallisesti • huolehtii vuosittaisesta itsearviointista • edustaa yhtiötä ja kirjoittaa sen toiminimen, ellei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty • kutsuu koolle yhtiökokouksen ja valmistelee yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat • valitsee hallituksen puheenjohtajan, ellei yhtiöjärjestyksessä ole toisin määrätty tai hallitusta valittaessa ole toisin päätetty.
3.4 Hallituksen työskentely ja päätöksenteko Hallitus työskentelee ja tekee päätöksensä hallituksen kokouksissa läsnä tai etäkokouksessa. Toimitusjohtajalla on oikeus olla läsnä hallituksen kokouksissa ja käyttää niissä puhevaltaa. Hallituksella on oltava työjärjestys, johon on kirjattu hallituksen työskentelytavat ja kokoontumisaikataulu. Hallituksen kokouksissa laaditaan pöytäkirja, jonka allekirjoituksesta voidaan määrätä työjärjestyksessä. Hallitus on päätösvaltainen, kun kokouksessa on läsnä yli puolet jäsenistä, ellei	3.4 Hallituksen työskentely ja päätöksenteko Hallitus työskentelee ja tekee päätöksensä hallituksen kokouksissa. Toimitusjohtajalla on oikeus olla läsnä hallituksen kokouksissa ja käyttää niissä puhevaltaa. Hallituksella on oltava työjärjestys, johon on kirjattu hallituksen työskentelytavat ja kokoontumisaikataulu. Hallituksen kokouksissa laaditaan pöytäkirja, jonka allekirjoituksesta voidaan määrätä työjärjestyksessä. Hallitus on päätösvaltainen, kun kokouksessa on läsnä yli puolet jäsenistä, ellei yhtiöjärjestyksessä edellytetä suurempaa

yhtiöjärjestyksessä edellytetä suurempaa määrää. Päätöstä ei kuitenkaan saa tehdä, ellei kaikille hallituksen jäsenille ole mahdollisuuksien mukaan varattu tilaisuutta asian käsittelyyn. Jos hallituksen jäsen on estynyt, on varajäsenelle varattava tilaisuus osallistua asian käsittelyyn. 4. Luottamushenkilöiden ja viranhaltioiden sidonnaisuudet Kuntalain 84.2 §:ssä tarkoitetun kunnan luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidon-naisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkamiestehtävien hoitamisessa. Konserniyhteisöjen hallituksen jäsenyydet on perusteltua ilmoittaa aina. 5. Lahjonnan vastaiset periaatteet ja tilaajavastuulaki Yhtiön hallitus vastaa siitä, että yhtiössä noudatetaan hyvää liiketapaa kestityksen ja muun vieraanvaraisuuden tarjoamisen ja vastaanottamisen suhteen. Tytäryhtiöt eivät saa antaa taloudellista tukea poliittiseen toimintaan. Kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden tulee noudattaa lahjonnanvastaisia periaatteita ja toimia tilaajavastuulain mukaisesti. Havaituista epäkohdista tulee ilmoittaa konsernijohtolle. 6. Vaitiolovelvollisuus ja asiakirjajulkisuus Hallituksen jäsen, toimitusjohtaja tai kunnan viranhaltija ei saa paljastaa ulkopuolisille yhtiön liikesalaisuuteen kuuluvaa asiaa. Yhtiötä koskevaa tietoa ei saa käyttää yhtiön tai kolmannen osapuolen vahingoksi. Yhtiön kunnalle toimittavat asiakirjat ovat julkisia viranomaisen toiminnan julkisuudesta an-netussa laissa säädetyllä tavalla. 12. Konserniohjeen voimaantulo	määrää. Päätöstä ei kuitenkaan saa tehdä, ellei kaikille hallituksen jäsenille ole mahdollisuuksien mukaan varattu tilaisuutta asian käsittelyyn. Jos hallituksen jäsen on estynyt, on varajäsenelle varattava tilaisuus osallistua asian käsittelyyn. 4. Luottamushenkilöiden ja viranhaltioiden sidonnaisuudet Kuntalain 84.2 §:ssä tarkoitetun kunnan luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidon-naisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkamiestehtävien hoitamisessa. Konserniyhteisöjen hallituksen jäsenyydet on perusteltua ilmoittaa aina. 5. Lahjonnan vastaiset periaatteet ja tilaajavastuulaki Yhtiön hallitus vastaa siitä, että yhtiössä noudatetaan hyvää liiketapaa kestityksen ja muun vieraanvaraisuuden tarjoamisen ja vastaanottamisen suhteen. Tytäryhtiöt eivät saa antaa taloudellista tukea poliittiseen toimintaan. Kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden tulee noudat-taa lahjonnanvastaisia periaatteita ja toimia tilaajavastuulain mukaisesti. Havaituista epäkohdista tulee ilmoittaa konsernijohtolle. 6. Vaitiolovelvollisuus ja asiakirjajulkisuus Hallituksen jäsen, toimitusjohtaja, konsernihallinnon tai muu kunnan viranhaltija ei saa paljastaa ulkopuolisille yhtiön liikesalaisuuteen kuuluvaa asiaa. Yhtiötä koskevaa tietoa ei saa käyttää yhtiön tai kolmannen osapuolen vahingoksi. Yhtiön kunnalle toimittavat asiakirjat ovat julkisia viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyllä tavalla. 12. Konserniohjeen voimaantulo
--	---

Konserniohje tulee voimaan 1.6.2025 alkaen. Ohje tulee hyväksyä tytäryhteisöjen hallituksissa. Ohjeiden noudattamista valvoo kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Kunnanhallitus voi antaa ohjetta koskevia tarkempia menettelytapaohjeita.	Konserniohje tulee voimaan 1.6.2022 alkaen. Ohjeet tulee hyväksyä tytäryhteisöjen hallituksissa tai vastaavissa toimielimessä. Ohjeiden noudattamista valvoo kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Kunnanhallitus voi antaa ohjetta koskevia tarkempia menettelytapaohjeita.